

PAULI MARTTINA KUOLLUT

Majuri evp. Pauli Marttina, Ilta-Sanomien ja Helsingin Sanomien toimittaja, lehtemme pitkäaikainen avustaja kuoli ankaran taudin murtamana 25.1.63.

Pauli Marttina oli syntynyt Viipurissa 14.12.1898. Viipurin suomalaisen yhteiskoulun oppilaana ollessaan hän joutui jo mukaan vapaussotaan, jonka päätyttyä hän valitsi sotilasuran. Hänet ylennettiin res.vänrikiksi 1921 sekä res.luutnantiksi 1923 ja vuonna 1926 hän valmistui Kadettikoulusta aktiiviupseeriksi. Hän suoritti Taistelukoulun ym. täydennyskursseja, palveli Karjalan Kaartin Rykmentissä, RUK:ssa, Pohj. R:ssä sekä 1936—45 Pääesikunnassa. Hänet ylennettiin majuriksi 1942.

Majuri Marttina otti osaa vapaussotaan, Itä-Karjalan heimosotiin 1918—22 sekä talvisotaan ja jatkosotaan. Suomen sissit, pienen kansan »salainen» yllätysase, tuntee Marttinassa oman hyvän pojan ja oivallisen johtajan.

Vuodesta 1945 Pauli Marttina oleskeli useita vuosia ulkomailla, jolta ajalta hän julkaisi muistelmateoksen »Vahingossa Venezuelaan». Aikaisemmin hän oli kirjoittanut sotakokemuksia käsittelevän muistelmateoksen.

Palattuaan ulkomailta Pauli Marttina tuli 1950 aluksi Helsingin Sanomien ja sittemmin Ilta-Sanomien toimittajaksi.

Eräs toimittajatoveri on lausunut hänen toimitustyöstään näin: Pauli Marttinan taito kynänkäyttäjänä, laaja lukeneisuus ja näkemysten lahjomattomuus tekivät hänen kirjoituksensa perustelluiksi, omintakeisiksi ja poikkeavia kannanottoja kaihtamattomiksi. Myös rutiiniyössä tuli esille pari nimenomaan hänelle ominaista lehtimiesansiota; kuuluisat »Marttinan otsikot» kertoivat päivästä päivään terävinä välähtävistä oivalluksista ja nasevasti leikkaavasta huumorista.

Pettämätön huumorintaju sekä sen ohella vähä-ääninen utteruus ja rauhallinen hyväntuulisuus ovatkin pääaineiksina hänen työtovereilleen ja muille ystävilleen jättämässä muistossa. Se on lämmin, läheinen ja persoonallinen.

Pauli Marttinan suku on kotoisin Itä-Karjalasta, Säämäjärveltä, jonka johdosta häntä on joskus kunnioitettu nimellä *Jessoilan briha*, monien muiden lempinimien ohella. Hän oli karjalainen jääkäri ja metsäsissi sanan parhaassa merkityksessä. Tätä todistaa eräs hänen arvostelunsa, jonka julkaisemme toisaalla.

Meille karjalaisille Pauli Marttinan muisto on sekä velvoittava, että innoittava. Hän oli valmis aina uhan aikana asettamaan velvollisuuden hyvinvoinnin edelle.

*

Itäkarjalaissyntyisen majuri Pauli Marttinan ruumiinsiunauksen toimitti itäkarjalais-syntyinen pastori, teol.kand. Niilo Karjoma, jota avusti diakoni Aleksanteri Korolin. Siunaustilaisuudessa lauloi Pyhän Kolminaisuuden kirkon kuoron yhtye Pauli Koukusen johdolla. Majuri Marttinaa oli saapunut saattamaan hänen viimeiselle matkalleen laaja omaisten, ystävien, heimo- ja aseveljien sekä työtovereitten joukko.

Jatkosodanaikaisen Os. Marttinan (3/Er.P 4) sissipäälliköt asettivat komentajansa arkon viereen kunniaavartion, johon kuuluivat kapt. Mikko Klemetti ja luutnantit Viljo Autio, Eino Kaasinen ja Veikko Kolari.

Pastori N. Karjomaan lämminhenkinen siunauspuhe, palavat tuohukset, vainajan arkku, joka oli peitetty Suomen armeijan lipulla, kuoron laulammat vuosisataiset vanhat hautauslaulut, harras saattajajoukko — kaikki yhdessä loivat lämminhenkisen tilaisuuden.

Seppelöiden laskun aloittivat omaiset: vaimo, 3 sisarta, veli, 2 vaimon sisarta ja veli perheineen, sisarten lapset ja 2 tättiä. Ilta-Sanomien seppeleen laskivat Heikki Tikkanen ja toimituspäällikkö Matti Almila. Ilta-Sanomien ja Helsingin Sanomien työtovereitten puolesta laskivat kukkalaitteen toimittajat Siiri Alava, Matti Kontio, Kyösti Reunanen ja Esko Salminen.

Sen jälkeen seppelöitä ja kukkalaitteita laskivat heimosoturit (everstit Matti Aarnio, Eero Kuussaari ja tohtori Gunnar Hertzen), 3/Er.P

4 (kapteenit Ilmari Honkanen ja Pauli Ipatti), Karjalan Sivistysseura ja Karjalan Heimo-lehti (Yrjö Aav, Maila ja Boris Karppela, Kosti Pämilo), Päämajan aseveljet (ev. Y. Pöyhönen), Karjalan Kaartin Kilta (kaupunginjohtaja A. Tuurna, Ruosmaa), Keynään, Kaukorannan, Samulisen ja Isotalon perheet (Vasili Keynäs, Heikki Kaukoranta ja Mikko Samulinen), inkeriläiset (Juho Tirranen), Saimi ja Pauli Ipatti, Kaarnijoet. Kukkia laskivat lukuisat ystävät, työ- ja taistelutoverit sekä heimoveljet ja -sisaret.

Sähkein ja adressein vainajaa muistivat: Eljas Erkko, Helsingin Sanomat, Ilta-Sanomat, RUK 1. kurssin 1920 kurssitoverit, Taina ja Juho Törhönen, Mirjam ja Ilmari Nurminen, Oksialat, Tuulikki ja Esko Vahla, Sontrakat, Martta ja Yrjö Tikka, Anna ja August Pitkänen, Harri Paarma-Paatsalo, Eino Leskinen, Helsingin Sanomalehtiyhdistys, U. J. Miesmaa, Kaija ja Vladi Marmo, Nina ja Ragnar Nordström, ottopoika Pekka Kakkonen (kotoisin Repolasta, asuu Venezuelassa), Asko, Väinö, Anja ja Ilkka Vuorijoki, Tiilikaiset, Matti Ropponen, Hannes Vehniäinen, Karjalaiset aseveljet (T. Sairanen, I. Nurmela, P. Kärmeniemi, Uljas Salmi, Mauno Lintula), Eva-Lisa ja Liisa Jänhiä ja mm. joukko nykyisen asuinpaikan lähi-naapureita ym.

Heimosoturiensa puolesta laskivat seppelien aseveljensä Suomenlipun ja kunniamerkkien peittämälle arkulle tohtori Gunnar von Hertzen, eversti Matti Aarnio ja eversti Eero Kuussaari.

Siunauspuheessaan past. N. Karjomaa lausui:

ISÄN, POJAN JA PYHÄN HENGEN NIMEEN

»Joka istuu Korkeimman suojassa ja Kaikkivaltiaan varjossa yöpyy, hän sanoo: "Herra on turvani ja linnani, hän on Jumalani, johon minä turvaan."

... Vaikka tuhansia kaatuisi vieressäsi ja kymmeniä tuhansia oikealla puolellasi, ei sinuun satu ...

... koska olet sanonut: "Sinä Herra olet turvani koska otit Korkeimman suojaksesi." (Ps. 91:1—2, 7, 9)

Kuulemamme psalmin sana sopii hyvin kuvaamaan majuri Pauli Marttinan ajallista elämän taivalta. Hänen maallisen vaelluksensa toimintarikkaimmat ja miehuuden parhaimmat vuodet sattuvat maamme ja karjalaisen heimon historian koetelluimpiin päiviin. Todennäköistä lienee, että vuoden 1918 tapahtumat maassamme kuin myös vainajan esi-isien, Itä-Karjalan heimon vapauden tavoitteet, olivat omalta osaltaan johdattaneet häntä elämänuran valinnassa upseerin tehtäviin. Isänmaan ja Karjalan heimon vapauden asia olivat majuri Pauli Marttinan elämässä niitä arvoja, joiden tähden hän oli valmis uhraamaan kaikkensa.

Me tiedämme, että niissä elämän tehtävien toiminnissa ja ratkaisuisissa, joihin Herra tämän heimoveljen oli ajassa asettanut, hän osoitti olleensa suurten mittojen mies. Suuren apostolin ja elämänsä esikuvan, pyhän Paavalin, tapaan hän voi elämänsä tarkasteltuaan yhtäläisesti todeta: "Olen nähnyt vaivaa ... olen monta kertaa ollut kuoleman vaarassa ... vaaroissa virtojen vesillä, vaaroissa erämaassa, vaaroissa merellä, työssä ja vaivassa; paljon olen valvonut, kärsinyt nälkää ja janoa, kärsinyt viilua ..." (2 Kor. 11:26—27) Tässä on kuvattuna vain eräs puoli korpisoturiensa ja sissien sodan-aikaista elämää. Mitä kaikkea se onkaan todellisuudessa mieheltä vaatinut? Ja ne miehet, jotka nyt seisovat kunniaavartiossa hänen maallisen majansa ympärillä yhdessä niitten lukuisten kanssa, jotka kaiken edellä sanotun ja kuvattuna kokivat pidetyn johtajansa, majuri Pauli Marttinan rinnalla, todistavat meille, että hän oli mies, johon luotettiin ja jonka johdolla myös uskallettiin. Tältä pohjalta me tänään teemme kunniaa heimomme rohkealle veljelle ja sotilaille. Uskomme, että Korkeimman suojeluksessa ja isänmaan puolesta suoritettu tehtävä tulee sieläkin arvostetuksi, mihin olemme tänä päivänä rakasta veljeämme saattaneet.

Mutta edesmennyt osoitti suuruutensa ihmisenä myös toisessa, vieläkin jalommassa, kristillisessä mielessä. Hänen kerrotaan elämänsä viime hetkinä palanneen ajatuksissaan niihin koettuihin tapahtumiin, joista edellä on ollut puhe. Ulkopuolisina voisimme luulla kysymyksessä olleen pelkän eletyn ja koetun muistelemisen. Luulen kuitenkin, että sinä aikana, jolloin majuri Pauli Marttin yhdessä ystäviensä kanssa